

проблем, що вибудовуються на соціальних, політичних, історичних та звичаєвих аспектах, і регулювання цього питання стає більш складним. Тож з цією метою держави і об'єднуються у міжнародні організації та заключають угоди та договори задля подальшого спільного уникнення подвійного оподаткування. Методи уникнення міжнародного подвійного оподаткування є самостійним інститутом організаційно-правового механізму уникнення подвійного оподаткування. Вони є дійовим варіантом вирішення проблеми подвійного оподаткування і використовуюються у рамках внутрішніх та зовнішніх систем законодавства.

Список використаних джерел:

1. Фокша Л. В. Конспект лекцій з дисципліни «Податкове право». Дніпро, 2016. С. 58-60.
2. Міжнародні договори України про уникнення подвійного оподаткування Міністерство фінансів України URL: https://mof.gov.ua/uk/international_agreements_of_ukraine_on_avoidance_double_taxation-543.
3. Податковий кодекс України: від 01.01.2011 р. № 2755-VI. ВВР України. 2011. № 13-17. С. 112.
4. Олендер І. Я. Методи уникнення міжнародного подвійного оподаткування: постановка проблеми. Харків: Право і суспільство. 2019 р. С. 177-181.
5. Застосування конвенцій про уникнення подвійного оподаткування 2022. URL: <https://go-advocate.com/zastosuvannya-konventsij-pro-unyknennya-podvijnoho-opodatкування>

Бублік С. П.,

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Косяченко К. Е.,

доцент кафедри

цивільно-правових дисциплін

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛІЗАЦІЯ ОЦИФРУВАННЯ У ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Сьогодні в питаннях оцифрування суспільно значущих процесів і явищ ми переживаємо такий історичний момент, коли право та його реалізація на практиці можуть позитивно чи негативно впливати на розвиток інновацій. Право у своєму розвитку може також використовувати інновації, досягнення науки і техніки і, зокрема, цифрові технології. Не оминуло оцифрування і сферу оподаткування. Електронний податкоплатник, електронна можливість звернення до уряду, електронні документи, електронний підпис особи, електронні нормативно правові акти податкових органів влади, електронні канали доставки, обробки та зберігання інформації, електронна пошта,

електронний документообіг, електронні рахунки-фактури, електронні бази даних про платників податків та їх категорії, про об'єкти оподаткування, про угоди платників податків, електронні системи управління ризиками, електронний кабінет платника податків – поняття, що активно впроваджуються і повсюдно використовуються в оподаткуванні [1, с. 91].

Загалом по існуванню, законодавчому закріпленню та визначенню зазначених вище понять можна зробити однозначний висновок, що право України позитивно відноситься до цифрових технологій і до процесу оцифрування у сфері оподаткування. У цифровий формат перекладаються не лише документи та способи їх підписання, аутентифікації, передачі, ідентифікації та зберігання, а й податкові процедури та послуги.

У близькому майбутньому настане той час, коли штучний інтелект пророблятиме за людей громіздку роботу зі здійснення стандартних операцій і навіть цілих видів діяльності, що періодично виникає в них. Не виключено, що й усе оподаткування згодом буде переведено в електронний формат, і платник податків не потребуватиме будь-яких позитивних дій, спрямованих на виконання ним своїх податкових зобов'язань [3, с. 38].

Податковий облік його оподатковуваної діяльності, фіксація та декларування об'єктів оподаткування, калькуляція та здійснення податкових платежів, складання та подання податкової звітності відбуватимуться автоматизовано, з відома, але без активної участі платника податків, під постійним контролем податкових органів, з попереднім попередженням його про заплановані операції та повідомленням про скоєні процедури. Платник податків лише буде інформуватись про хід виконання його податкових зобов'язань і, у разі своєї незгоди з ним, заперечуватиме проти окремих операцій у встановленому для цього електронному форматі. Заперечення, претензії, скарги та позови, можливо, також будуть розглядатися та вирішуватися з використанням штучного інтелекту в електронному форматі з повідомленням його про результати дозволу його скарг та позовів. В електронному форматі протікатимуть і всі податкові процедури – від реєстрації та обліку платника податків, його об'єктів на оподаткування та податкових зобов'язань до їх забезпечення та примусового виконання [2]. Технічно, виходячи з рівня і тем розвитку цифрових технологій і штучного інтелекту – це все реально вже зараз. Питання тільки часу та постановки завдань уповноваженим на те особам.

У питаннях автоматизації операцій, людський фактор участі в них переходить в інший, якісно новий формат відносин і рівень управління штучним інтелектом. По-перше, людина стає об'єктивним, справедливим і неупередженим архітектором, творцем нормативної моделі майбутньої оптимальної поведінки всіх платників податків, податкових органів та їх посадових осіб (архітектор-нормотворець). По-друге, людина стає таким же об'єктивним і неупередженим оператором інформаційних систем, що контролює, коригує і покращує їх роботу (оператор-реалізатор і контролер). По-третє, людина залишається носієм власних інтересів і вольовим суб'єктом, що розпоряджається самотужки, коштами, часом, активами, обов'язковими в

точках прийняття рішень. Без самостійного прийняття людиною відповідного вольового рішення не може бути ініційовано, виконано або зупинено по відношенню до неї чи її майна. Іншими словами, людський фактор в епоху загального оцифрування всіх процесів і явищ не відходить на другий план, як це може здатися спочатку, а набуває якісно нове значення, коли інтереси людини, її воля і її виявлення стають в основу, враховуються в кожному конкретному важливому в людини разі і від них залежить подальша динаміка відносин.

На конкретних прикладах, виникаючих у практиці правозастосування приватних випадків прояву проблем з електронним документообігом, можна вже сьогодні з упевненістю позначити окремі групи проблем, що потребують свого вивчення та своєчасного вирішення [4, с. 63]. По-перше, цифрові технології поки що повільно і неповсюдно впроваджуються у сфері оподаткування (проблема «повільно і мало»). До цього часу податкова система повністю не інтегрована в систему електронного уряду. По-друге, поява електронного «двійника» платника податків та інших учасників податкових відносин, цифрове дублювання їх підписів, документів та діяльності, а також автономне їх існування від реальних осіб (їх власників) створюють загрозу роздвоєння їх особистості, появи та подальшого виявлення випадків невідповідності результатів реальної та віртуальної дійсності в їхній діяльності. Питання забезпечення кібербезпеки при отриманні та використанні електронних засобів ідентифікації платника податків, його документів та проведенні від його імені операцій, як і раніше, не втрачають своєї актуальності в умовах зростаючих загроз хакерських атак, шкідливих вірусів та іншого роду зловживань з боку тих, що мають або незаконно отримали доступ до персональних даних осіб без їх відома. Захист персональних даних у цифровому форматі від несанкціонованого доступу до них третіх осіб і їх використання – залишається завданням номер один в функціонуванні віртуальної дійсності. По-третє, навіть у наш вік штучного інтелекту та цифрових технологій ніхто не застрахований від помилок: ні людина, ні робот, ні його творець, оператор або користувач. У роботі програмістів, операторів і користувачів теж не виключені помилки (системні, логічні, технічні тощо). Хто ж в такому разі повинен відповідати за такі помилки та відчувати на собі несприятливі наслідки. У практиці податкового правозастосування в таких випадках досить поширеним є перекладання відповідальності представників податкових органів на комп'ютери та програмне забезпечення, як на беззастережну і, не терплячу жодних заперечень, обставина (комп'ютер помилятися не може, а навіть якщо він іноді помиляється, то за це відповідати він не може, а податковий орган не може і не повинен відповідати за помилки комп'ютера, як за свої дії (бездіяльність)).

Отже, на чому хотілося б особливо зупинитися, так це на актуальності незамінності людини і всього споконвічно людської робототехніки. У своєму подальшому в розвитку оцифрування, як будь-яке поставлене на службу людини і суспільства явище, повинне мати конкретні цілі, завдання, принципи, цінності та відповідні обриси, межі та обмеження. Підхід до оцифрування сфери оподаткування є неоднозначним, бо з однієї сторони це зручно, а з іншої не виключає помилок, які можуть призводити до серйозних проблем.

Список використаних джерел:

1. Хорошилова І. Шлях євроінтеграції України – податкове реформування. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2018. № 20. С. 162.
2. Петик М. Фіскальна ефективність податкової системи України. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique*. 2021.
3. Касперович Ю. В. Функціональна спроможність податкової системи України. *Економіка України*. 2020. № 12 (709). С. 36-55.
4. Латковська Т. А. Проблеми реформування податкової системи України. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. Т. 22. С. 62-71.

Бублик Т. Ю.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Ділігул А. С.,

доцент кафедри

цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ ПРАВОВІДНОСИН

Фінансово-правові відносини регулюються нормами фінансового права суспільні відносини, учасники яких виступають як носії суб'єктивних прав і правові зобов'язання щодо створення, розподілу (перерозподілу) та використання публічних коштів. Як і будь-які інші правовідносини, фінансові правовідносини також виникають між певними суб'єктами у зв'язку з певним об'єктом і мають опублікований зміст через відповідні права та обов'язки його учасників. Він відображає загальний характер будь-яких правовідносин, фінансово-правових відносин, вони мають специфічні властивості також через особливість сфери їх виникнення [1].

У фінансово-правових відносинах, як правило, чітко виділяються дві правові елементи:

- 1) держава і влада;
- 2) власність.

Фінансова діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування ґрунтується виключно на нормативних актах. Водночас мобілізація та витрачання коштів, державних коштів – це діяльність